

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/175788,Odsloniecie-pomnika-premiera-Jana-Olszewskiego-Warszawa-21-grudnia-2022.html>
04.05.2024, 04:27

Odślonięcie pomnika premiera Jana Olszewskiego - Warszawa, 21 grudnia 2022

Odświeżenie pomnika premiera Jana Olszewskiego - Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odświeżenie pomnika premiera Jana Olszewskiego - Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odświeżenie pomnika premiera Jana Olszewskiego - Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odświeżenie pomnika premiera Jana Olszewskiego - Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie pomnika premiera Jana Olszewskiego – Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie pomnika premiera Jana Olszewskiego – Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie pomnika premiera Jana Olszewskiego – Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odślonięcie pomnika premiera Jana Olszewskiego – Warszawa, 21 grudnia 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

21 grudnia 2022 przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów w Alejach Ujazdowskich w Warszawie odbyło się uroczyste odślonięcie pomnika premiera Jana Olszewskiego.

W uroczystości wzięł udział premier Mateusz Morawiecki, który mówił:

Premier Olszewski zawsze dążył do tego, żeby Polska była prawdziwie silna i prawdziwie niepodległa. Był przekonany, że tylko pełna niepodległość da nam właściwy fundament do rozwoju.

Premier Olszewski stał po stronie niepodległej Rzeczypospolitej. Podczas procesu oskarżycielskiego zabójców ks. Popiełuszki odważnie rzucił rękawicę systemowi komunistycznemu i jego aparatowi propagandy i nienawiści. Stał wtedy po stronie prawdy.

Ten pomnik ma nam przypominać o ideach, którymi żył Jan Olszewski, o tym, jak ważne jest, żebyśmy zawsze stali po stronie prawdy, dobra i suwerennej Rzeczypospolitej.

W uroczystości odślonięcia pomnika, oprócz szefa rządu, udział wzięli m.in.: szefowa Kancelarii Sejmu Agnieszka Kaczmarska, były szef MON Antoni Macierewicz, ministrowie, parlamentarzyści i przedstawiciele duchowieństwa. W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej hołd Janowi Olszewskiemu oddali zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski oraz członek Kolegium IPN Krzysztof Wyszkowski.

Misja pierwszego rządu wybranego w demokratycznych wyborach rozpoczęła się na kilka dni przed świętami Bożego Narodzenia w 1991 r.

Jan Olszewski urodził się 20 sierpnia 1930 r. w rodzinie kolejarskiej. Mieszkał na warszawskim Bródnie. Jego dom rodzinny był związany z polską tradycją niepodległościową. Stryjeczny brat matki Stefan Okrzeja tworzył Organizację Bojową PPS. Stracony z wyroku władz carskich na stokach Cytadeli w 1905 r., stał się symbolem walki o

sprawę narodową i robotniczą. Drugi stryjeczny brat matki – także Stefan – porucznik pilot Wojska Polskiego – poległ w 1939 r. podczas bitwy powietrznej o Warszawę. W okresie okupacji w domu Jana Olszewskiego znajdował się lokal konspiracyjny. Był harcerzem Szarych Szeregów. W Powstaniu Warszawskim miał pełnić funkcję łącznika, ale szybkie zakończenie walk na Pradze pozbawiło go możliwości czynnego udziału. Po wkroczeniu Sowieców do Polski przez rok uczestniczył w antykomunistycznej konspiracji. Następnie działał w młodzieżowym kole Polskiego Stronnictwa Ludowego, partii skupiającej wtedy wszystkie siły opozycyjne wobec komunistów.

W latach 1949-1953 studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Brał udział w półrocznym seminarium z kryminologii prof. Stanisława Batawii. Od 1955 r. do 1957 r. należał do zespołu „Po prostu” – tygodnika studentów i młodej inteligencji, który stał się symbolem polskiej „odwilży”. Był współautorem tekstu „Na spotkanie ludziom z AK”, domagającego się przywrócenia czci żołnierzom Armii Krajowej. Później wchodził do Zarządu Klubu Krzywego Koła, będącego przez kilka lat, do 1962 r. miejscem nieskrępowanej dyskusji intelektualnej. W 1962 r. rozpoczął praktykę adwokacką. Bronił w najgłośniejszych procesach politycznych lat 60., 70. i 80. Karany dyscyplinarnie, pozbawiony okresowo możliwości wykonywania zawodu. W latach 70. był inicjatorem, współautorem i sygnatariuszem publicznych wystąpień przeciwko władzom komunistycznym, w tym najbardziej znanego Listu 59, przeciwko planowanym zmianom w Konstytucji PRL. W 1976 r. współtworzył w pełni zakonspirowane Polskie Porozumienie Niepodległościowe, działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości. Napisał jedną z najważniejszych publikacji drugiego obiegu wydawniczego – poradnik „Obywatel a Służba Bezpieczeństwa”. W 1976 r. należał do współtwórców Komitetu Obrony Robotników (później Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR”), uczestniczył w redagowaniu dokumentu założycielskiego „Apelu do społeczeństwa i władz PRL”. Był współautorem statutu dla wolnych związków zawodowych, które przybrały po Sierpniu '80 postać „Solidarności”. Na posiedzeniu przedstawicieli załóg robotniczych 17 września 1980 r. przekonał zebranych do przyjęcia formuły jednego ogólnopolskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego NSZZ „Solidarność”. Współprowadził postępowanie rejestracyjne „Solidarności” i „Solidarności” Rolników Indywidualnych. Był doradcą Krajowej Komisji Porozumiewawczej/Komisji Krajowej „Solidarności” NSZZ „Solidarność” i Regionu Mazowsze.

Po ogłoszeniu stanu wojennego pełnił funkcję doradcy w Sekretariacie Episkopatu Polski. Występował jako oskarżyciel posiłkowy w procesie morderców ks. Jerzego Popiełuszki. W 1988 r. współtworzył Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechu Wałęsie. Opowiadał się przeciwko dążeniu do porozumienia z komunistami. Odmówił objęcia z ramienia tzw. strony społecznej stanowiska przewodniczącego „podstolika” do spraw reformy prawa i sądów przy „okrągłym stole”.

[Brozura o Janie Olszewskim z serii „Bohaterowie Niepodległej” \[do pobrania\]](#)